

KURYER LITEWSKI.

w Wilnie w Piątek dnia 13 Stycznia r. s. 1833 Roku.

WIADOMOŚCI KRAJOWE.

Sankt-Petersburg dnia 7 stycznia.

Przez rozkazy dzienne CESARSKIE: 1 b. m. Jen.-Major *Linden* 2, mianowany Dowódcą 1szej brygady 24tej dywizyi pieszej, na miejsce Jen.-Majora *Lewandowskiego*, który otrzymuje pozwolenie, wyjechania dla leczenia ran do wód mineralnych *Kaukazkich*; Jen.-Major *Nikołajew*, Dowódcą półku *Kozaków Gwardyi*, na miejsce Jen.-Por. *Efre-mowa* 1, który ma się liczyć w woysku *Dońskim*.

— Reskryptem CESARSKIM z dnia 31 z. m. Radzica *Tayny*, Senator *Hr. Totstoy*, mianowany kawalerem orderu *S. Anny 1 kl.*

— Przez rozkaz dzienny z d. 1 b. m. Adjutant *J. C. M. W. X. Michała*, Pułkownik pułku huzarów gwardyi *Czerkow*, mianowany Rzeczywistym Radzcą Stanu i Koniuszym Dworu CESARSKIEGO. (T.P.)

AUSTRIA.

Wiedeń d. 1 stycznia.

Prędkie wyzdrowienie młodszego Króla Węgierskiego jest prawie cudowne. Lekarze uważali uratowanie jego życia za ledwie podobnem, a teraz mają nawet nadzieję zupełnego zniszczenia oddawna zakorzenionej choroby. Udział publiczności, jaki się okazywał z powodu powyższej słabości, był rozczulający. Ulice prowadzące do mieszkania dostojnego chorego, były zawsze zapelnione przez dowiadujących się lub donoszących o jego zdrowiu. (G.W.)

Tryest d. 1 stycznia.

Wczoraj wypłynęła żład Francuzka gabarra, na której pokładzie znajduje się Deputacja Grecka. Na dziś przeznaczone odejście fregaty, na którą wsiedli: komendant Bawarskiego wojska ze swoim sztabem, jenerał-major *Hertling*, tudzież angielskiej fregaty, która w *Brindisi* ma zabrać Króla *Otona* i jego rejencyą; jednakowoż dla burzliwego wiatru „bora” nie mogły te okręty odpłynąć. (G.C.)

BAWARYA.

Monachium dnia 6 stycznia.

Królewska Rządowa Gazeta z dnia wczorajszego, umieściła następującą ratyfikacją traktatu przymierza z Grecyą:

„Ludwik, z Bożej łaski, Król Bawaryi etc. etc. Gdy na dniu pierwszym zeszłego miesiąca i roku, pomiędzy Nami i Naszym nayukochańszym synem, Królem *Jmcią Grecyi*, zawarty został traktat przyjaźni i przymierza, przeto treść takowego ogłaszamy dostawnie, jak następuje:

„W imię Trójcy Przenajświętszej. *J. K. M.* Król Bawaryi i Król *Jmci Grecyi*, przez ścisłe związki krwi, jako też wspólnemi osobistemi życzeniami powodowani, chcąc oznaczyć wiecznej pamiątki godną epokę, wstąpienia na tron Króla *Jmci Greckiego*, w sposób odpowiadający uczuciom, oraz takowe uroczyscie zaświadczyć, przez układ, który po osiągnięciu pełnoletności *J. K. M.* nabierze mocy, na wieczne czasy, na znak trwałego uzasadnienia i ustalenia zgodności, jaka obiedwie, pod wszechmocną opieką Boskiej Opatrzności, w Bawaryi i Grecyi panujące dynastye, z jednego domu Królewskiego ciągle i nierozdzielnie łączyć powinna; mianowali dla osiągnięcia tak zbawionego celu swojemi pełnomocnikami, to jest: Jego Królewska Mość Król Bawaryi: 1) *P. Barona Augusta Gise*, swojego radcę stanu, ministra dworu i spraw zagranicznych etc. etc.; 2) *P. Filipa Flad*, swego tajnego radcę legacyjnego etc.; zaś *J. K. M. Król Grecyi*, dodanego Rejencyi greckiej zastępcę, tajnego radcę legacyjnego *P. Karola Abel*, kawalera orderu cywilney zasługi i ko-

rony bawarskiej; którzy po wymianie swych, w należytej formie okazanych pełnomocnictw, następujące ustanowili i podpisali punkta:

Artykuł 1) Pomiedzy *J. K. M. Królem Bawaryi* i *J. K. M. Królem Grecyi*, ich zobopolnemi dziedzicami i następcami, jako też pomiedzy ich obustronnemi państwami i poddanymi, trwać ma wiecznemi czasy stały i niezłomny pokoy, oraz prawdziwa i szczerza przyjaźń.

Art. 2) W skutek tych przyjacielskich stosunków, i przez takowe uzasadnionego związku, który przez niniejszy traktat pomiedzy obydwoma rządami zawarto, *J. K. M. Król Bawaryi*, równie jako też *J. K. M. Król Grecyi*, wspólnie uważać będą każde Mocarstwo, któreby przeciw jednemu lub drugiemu krajowi przedsiębrało kroki nieprzyjacielskie, za swego nieprzyjaciela i jako z takim postępować będą.

Art. 3) Gdy niniejszy związek ani żadnych zdobyczy, ani rozszerzenia obustronnych Państw i krajów, nie ma na celu; lecz jedynie do utrzymania i zabezpieczenia spokojnego i nienaruszonego stanu posiadania zmierza, a zatem zapewniają i zaręczają sobie wspólnie obiedwie dostojne strony, swojemu prawemu panowaniu podległe kraje i prowincye, jakie *J. K. M., Król Bawaryi* teraz posiada, i jak takowe pod berło *J. K. M., Króla Grecyi*, na mocy *Londyńskiego traktatu z 7 maja 1832*, oraz na podstawie tegoż zawartej konwencyi, pomiedzy państwami: Anglią, Francyą i Rosyą z jednej, a Portą *Ottomańską* z drugiej strony, połączone i poddane zostały.

Art. 4) Gdyby przeciw wszelkiemu oczekiwaniu, i pomimo starania obudwóch Monarchów, którybądź z nich, i z jakiej bądź przyczyny, w swoich krajach i posiadłościach przez zewnętrznego nieprzyjaciela był napadnięty, naówczas drugi, w skutek powyższego zapewnienia, na przesłane mu w tej mierze wezwanie, użyje przyzwoitego i silnego starania, do wstrzymania wszelkich dalszych kroków nieprzyjacielskich, oraz do wyjednania swojemu sprzymierzeńcowi, ile można, nayzupełniejszego wynagrodzenia poniesionej szkody, z zastrzeżeniem użycia dalszych i stanowczych środków, gdyby wyżey wspomniane starania miały się okazać bezskutecznymi.

Art. 5) Sposób i rodzaj w takowym wypadku, dania wspólnej pomocy związkowej, ma być jeszcze dokładniej postanowiony w głównym traktacie, którego zawarcie dla ustalenia nierozzerwania rodzinnego związku, pomiedzy Państwami Bawaryi i Grecyi aż do czasu w 9 artykule *Londyńskiego traktatu* oznaczonego, zastrzega się, gdy *J. K. M. Król Grecyi* sam obeymie wodze rządu swojego państwa.

Art. 6) Aby jednak w pośród tego czasu do ustalenia tronu Greckiego, według uroczyscie przyjętych w niniejszym traktacie zobowiązań, jako też według trybu oycowskiego przywiązania, silnie współdziałać można, towarzyszyć będzie Królowi *Jmci Otonowi* do Grecyi oddział wojska pod rozkazami jenerała bawarskiego, z jazdy, piechoty i artylleryi, oraz potrzebnych dział, w liczbie 3000 ludzi złożony, gdzie korpus ten zmienić ma stojące dotąd w Grecyi wojsko Mocarstw sprzymierzonych, które na mocy artykułu 14 traktatu *Londyńskiego z 7 maja 1832*, opuszczą kraj Grecki.

Art. 7) Czas konsystencyi tegoż korpusu bawarskiego, stanowi się tymczasem na trzy lata; takowy będzie równie, jak wojska sprzymierzonych, oddany do dyspozycji rządu Króla *Jmci Otona*; jednakowoż w żadnym wypadku nie może być użyty do żadnego z wyrażonych w *londyńskim* lub w niniejszym traktacie obcego celu.

Kommenderujący trzymać się będzie w tej mierze wydanych sobie przez Króla, swego Pana, rozkazów, a za ściśle wykonywanie takowych, Królowi Jmci Bawarskiemu zostaje odpowiedzialnym.

Art. 8) Wspomniany korpus pomocny pobierać będzie żołd, podług istniejących przepisów i urządzeń dla Królewsko-bawarskiego wojska w czasie wojny, na rachunek Królewsko-bawarskiej kasy wojennej, która za to, według uczynionej poprzedniczo likwidacji i obrachowania, od Królewsko-greckiego rządu, w miarę ułożonego w tym względzie układu, zupełne odbierze wynagrodzenie. Przez czas pozostawania wojska bawarskiego w Grecyi, otrzyma takowe od tamiecznego rządu, według wyżej wspomnianej umowy, kwatery i żywność.

Art. 9) Wszelkie koszty na uzbrojenie, żywienie w czasie pochodu, tak przez kraj bawarski, jako też cudzy; także na przewiezienie wspomnianych wojsk i wysłanego z temiż różnego narzędzia i sprzętów wojennych na okrętach, do Króla Jmci Greckiego należeć będą i zwrócone być mają. Toż samo rozciągać się ma, co do wysłanych przez lat dwie z Bawaryi do Grecyi oddziałów uzupełniających, jako też rozciągać się ma ten sam obowiązek na powracanie w czasie swoim tegoż wojska pomocnego do Bawaryi.

Art. 10) Ponieważ J. K. M. Król Bawaryi, w chęci sumiennego wypełnienia przyjętych zobowiązań, w artykule 14 traktatu londyńskiego, oprócz wysłanego korpusu wojska, jeszcze i nadal wolnego werbowania ludzi do służby wojskowej J. K. M. Króla Greckiego, dozwala, a zatem zostawiają sobie obiedwie kontraktujące strony, ułożenie się o to w czasie późniejszym, o ile tego uznają potrzebę, i w miarę postępu zmiany, przez równą liczbę oddziałów greckich, za powracające wojska bawarskie do swego kraju.

Art. 11) Gdy ostateczne przywrócenie spokojności i porządku w Grecyi, oraz wyniesienie Xiążęcia z domu Królewsko-bawarskiego na tron tego państwa, rokuja korzystniejszą przyszłość dla wspólnego handlu i związków między Bawaryą i Grecyą, a tém samém wzbudzać powinny chęć poddanych obudwóch państw do licznych przedsiębiorstw handlowych; dla tego życzeniem jest J. K. M. Króla Bawaryi, oraz J. K. M. Króla Grecyi, w celu wspierania i ułatwienia takowych, zawrzeć handlowy traktat, na podstawie wzajemnych korzyści opierający się; tymczasowie mają być ze strony rządu greckiego, dla handlu bawarskiego, we wszystkich portach i wyspach Grecyi, dozwolone wszelkie od tychże zależące korzyści i dogodności, jakich handlujący produktami swojemi najwięcej przyjaznych narodów tamże doznają. — Królewski rząd bawarski zaś obowiązuje się Królewsko-greckich poddanych, każdej w jego mocy będącej korzyści, wzajemnie w całym państwie bawarskiem dozwolić.

Art. 12) Niniejszy traktat przyjaźni i przy mierza pozostanie w zupełnej mocy i skuteczności aż do mającego nastąpić ostatecznego rodzinnego traktatu, pomiędzy Królem Jmci bawarskim i Królem Jmci greckim. Na ten koniec ma być ten traktat przez obiedwie dostojne strony kontraktujące w przeciągu sześciu tygodni wymieniony i ratyfikowany. — W dowód czego obustronni pełnomocnicy takowy podpisali i pieczęciami stwierdzili. — Działo się w Monachium dnia 1 listopada 1832 r. — L. S. Baron Gise. — L. S. Filip Flad. — L. S. Karol Abel."

„Ratyfikujemy, przyjmujemy i potwierdzamy powyższy, zupełnie z naszą wolą zgodny traktat, we wszystkich szczegółach i postanowieniach: przyrzekamy sobie, i za swoich następców i dziedziców: takowy we wszystkiem wiernie wypełnić, nie sami przez się niezmienniejąc, ani żadnej zmiany niedopuszczając; w dowód czego, niniejszy akt podpisaliśmy własną ręką, i takowy naszemi Królewskimi pieczęciami kazaliśmy zaopatrzyć. — Działo się w Monachium dnia 9 grudnia roku Pańskiego 1832, a panowania naszego ósmego. — Ludwik. — Baron Gise." (G.C.)

RZECZY NIDERLANDSKIE.

Haga dnia 6 stycznia.

Wczoraj wieczorem powróciła Xiężna Oranii z swemi trzema synami z głównej kwatery w pożądanem zdrowiu do tutejszej stolicy.

Słychać, iż rząd nasz nie odpowiedział jeszcze na propozycje w interesie Belgii przez Anglią i Francyą uczynione.

— Dnia 7 —

Dzisiejszy *Staats-Courant* zawiera prawo o utworzeniu milicyi na rok 1833.

We wszystkich naszych pogranicznych twierdzeniach ma być utworzony korpus strzelców celnych z fuzyami, które tak korzystnie okazały się przy obronie cytadeli Antwerpskiej.

Flotta na Skaldzie, wyjąwszy statki kanonierskie, z powodu zaszłych mrozów, popłynęła w dół rzeki do Bats i Vinkenisse. Rotterdam ska żegluga wstrzymana została przez lody.

Antwerpia d. 6 stycznia.

Dziennik *Phare* zawiera co następuje: Rotman, który wczoraj Austriacki okręt *Rouleslau* na morze chciał wyprowadzić, powiada, iż na wysokości *Lillo* strzymana została dalsza ich podróż przez dowódcę Hollenderskich kanonierskich statków, który oświadczył, iż żadnemu okrętowi jakiegokolwiek bądż narodu, nie wolno jest tak w górę, jak w dół rzeki płynąć, i że przeto wzywa go, aby wrócił z kąd przybył; jakoż wrócił dnia dzisiejszego do Antwerpii.

Udzielane znowu są publiczności bilety wejścia do cytadeli. „Ciekawi, mówi tutejszy dziennik, cisną się massami do tego miejsca spustoszenia, na widok którego wszystkie namiętności i polityczne zdania milczą, ustępując miejsca podziwieniu, jakie wzbudza heroiczna obrona generała *Chassé* i jego walecznych towarzyszy. Nayzaciętsi nieprzyjaciele Hollandyi, patrząc na te, wszędzie nagromadzone gromady, zmienić muszą swe zdanie, które ich dzienniki głosiły, że obrona nie była dostateczna i kapitulacja zawczasem."

Bruxella dnia 4 stycznia.

Marszałek *Gérard* wyjechał dziś rano do *Lille*. Służba królewska i ekwipaże udały się tamże.

— Dnia 5 —

Wczoraj po południu słyszano znowu w Antwerpii strzały, w kierunku niższej Skaldy (G.W.)

— Dnia 6 —

Wczoraj przeciągały liczne patrole, przez leżące w bliskości koszar ulice.

Onegdaj w wieczór słyszano znowu w Antwerpii od strony zachodniej strzelanie z dział.

Dzisiaj płynie lód na Skaldzie, można więc uważać żeglugę na tej rzece za całkiem przerwana.

Od tego czasu, jak tędy wojsko Francuzkie przechodzi, objęło toż strażę przy więzieniu *Amigo*. (G.C.)

— Dnia 7 —

Przednia straż Xięcia *Orleanu*, która teraz tworzy tylną straż armii północnej, przybyła dziś do *Bruxelli*; składa się z 20 pułku lekkiej piechoty, 1go pułku huzarów, 1go pułku ułanów i jednej baterii artylleryi.

W dzienniku *Linx* czytamy: „Magistrat miasta Antwerpii postanowił także oddać hołd swej wdzięczności armii Francuzkiej. Jedną z ulic Antwerpskich, jak to już było dawniej doniesionem, będzie się nazywać ulicą *Gérarda*. Rzadkiem jest zdarzeniem, że ulica *Gérarda*, która dotyka Teatru, prowadzi Antwerpianów na Komedię, a ulica *Leopolda* do szpitala. Rzeczywiście są oni bardzo szczęśliwi w doborze imion dla swych ulic. (G.W.)

N I E M C Y.

Od brzegów Menu 31 grudnia.

Xiążę Brunświcki zamówił w Leodyum 6 dział i 7000 karabinów, z tym warunkiem, aby mu to w pierwszych dniach stycznia 1833 roku dostawiono; należytość za tę broń, wypłacić ma bankier *Goubois* w kwocie 120,000 złotych. (G.C.)

Frankfort nad Menem 8 stycznia.

Słychać o zamierzonym przedsięwzięciu, które dla handlu Niemiec, Hollandyi i Francyi wiel-

kie zapewniłoby korzyści, a które z dniem 1 marca może już przysięść do skutku, to jest urządzenie parowej żeglugi między miastem *Havre* i *Hollandyą*, która, za pomocą drugiej żeglugi w związku z okrętami na *Renie* aż do *Frankfortu nad Menem* ma dochodzić. Żegluga między *Havrem* i *Rotterdamem* łączyć będzie *Hagę*, *Amsterdam*, *Fryzyą*, *Groeningen* i *Seelandyą*, a za pośrednictwem *Renu*, *Kolonii*, *Moguncyą*, *Frankfort* i wszystkie inne Nadreńskie miasta. Przez inne przedsięwzięte środki będzie zatem w związku z *Bordeaux*, *Bilbao*, *Kadixem*, *Malagą*, *Barceloną*, *Marsylią* i *Algierem*. Podróżni w półtrzecia dnia dostaną się z *Paryża* do *Rotterdamu*, w 3ch dniach do *Amsterdamu*, w czterech do *Kolonii*, a w pięciu dniach do *Frankfortu nad Menem*. (G.W.)

FRANCYA.

Paryż dnia 31 grudnia.

Król udzielił wczoraj posłuchanie Panu *Douville*, który ma zamiar odbyć powtórny podróż w *Afryce*.

— *Dnia 3 stycznia.* —

W Izbie Parów na wczorajszym posiedzeniu Prezes zawiadomił zgromadzenie o przyjęciu przez Izbę Deputowanych wniosku P. *Portalis* względem zniesienia obchodu żałobnego po *Ludwiku XVI*, w dniu 21 stycznia dotąd zwykle odbywanego. Poczem mianowano Kommissyą do roztrząsania reformy praw kolonialnych. Resztę czasu krótko trwałego posiedzenia użyto do odczytania mniej ważnych petycyi.

Posiedzenie Izby Deputowanych z dnia 2 b. m. — P. *Guizot* prosił Izbę o pozwolenie, aby z powodu jego słabości, Radca Stanu *Renouard* zastąpił go w przedstawieniu projektu do prawa względem szkół elementarnych. Szkoły elementarne mają być wyższe i niższe. Każda osoba, skończywszy lat 18, może zakładać prywatną szkołę elementarną, mając stosowne do tego usposobienie, i świadectwo dobrych obyczajów od miejscowego mera. Każda gmina jest obowiązana sama albo łącznie z sąsiedzkimi utrzymywać niższą szkołę elementarną, a jeżeli ludność przechodzi 6,000 dusz, drugą szkołę elementarną wyższą. Każdy Departament powinien posiadać szkołę normalną elementarną. Stosownie do potrzeby na wniosek rady Muncypalney, mogą być i szkoły dla dziewcząt zakładane. Przyszłe posiedzenie nappewnie dopiero dnia 5 nastąpić będzie mogło, gdyż Kommissye nie wygotowały jeszcze swych prac nad wnioskami.

Dzienniki opozycyjne są tego zdania, iż zamiana wydziałów handlu i spraw wewnętrznych na dawny sposób, nie przywróci zgody między Panami *Thiers* i *Argout*, gdyż w sposobie zarządu bardzo różnego są zdania. Przed ostatnim między niemi układem, gdy obadwaj podali Królowi swe dymissye, odpowiedział im na to: „Nie przyjmuję żadnych dymissy, ustawiczne bowiem zmiany gabinetowe, podają tylko broń w ręce nieprzyjaciółom rządu; porozumieć się względem składu waszych wydziałów, aby podobne gorszące spory nadal nie miały miejsca.”

Stosownie do postanowienia Królewskiego z dnia 20 grudnia, na przyszłość przy rozdawaniu pensy, lata zasługi rachowane będą od 20 roku życia.

Tutejszemu Uniwersytetowi, Królewskiem postanowieniem z dnia 21 grudnia dozwolony został kredyt na 940,000 fr. na wydatki bieżące, oraz pobieranie aż do 1go kwietnia, opłaty składane przez uczniów.

Sprawozdanie o prawie względem stanu obłączenia, które ma nastąpić w Piątek, oczekiwane jest z największą ciekawością. Spodziewać się należy, iż rozprawy w tym przedmiocie bardzo żywe będą. Znaczna liczba Parów miała się stanowczo oświadczyć za odrzuceniem tego projektu, z powodu, iż jest przeciwny zasadom konstytucyi. Margrabia *Dreux-Brézé* ma pierwszy przeciw niemu mówić.

W pojedynczych wyborach, które w niektórych miejscach zaszyły, stronnicy opozycyi mieli przewagę pomimo usiłowań Ministrów; nietyl-

ko Jenerał *Bachelu* w *Dole*, lecz i P. *Isambert* w *Luçon* w *Wandei*, zostali wybranymi na Deputowanych. (G.W.)

— *Dnia 4* —

Głośno tu mówią w *Paryżu*, że konferencya na wzór Londyńskiej odprawiać się będzie nadal w *Frankforcie*; i że owszem dla tey, a nie dla innej przyczyny, (jak niektóre gazety poprzednio donosiły), ma Xiążę *Talleyrand* wyjechać z *Londynu* w miesiącu *marcu*, ponieważ rząd nasz pragnie, aby Xiążę również tam utrzymywał swoje stanowisko na czele naszych spraw zagranicznych.

Wiele tutejszych pism donosi z *Londynu* wiadomość, że Xiążę *Oranii* bawił w zeszłym tygodniu przez kilka dni w *Londynie* incognito, gdzie naradzał się często z Xięciem *Wellingtonem*.

Wielu tutejszych mieszkańców podpisało prośbę do Izby obudwóch, o przywrócenie wolności i prawa obywatelskiego, byłym Ministrom, PP. *Polignac*, *Peyronnet*, *Chantelauze*, *Guernon-Ranville*; niemniej o zniesienie wyroku zaocznego przeciw PP. *Baronowi Montbell* i *Capelle*.

Na konferencyi, odprawionej wczoraj przez PP. *Dupin* i *Brogie*, mówiono o całkowitej zmianie Ministeryum. — Zapewniają, iż, na zdanie Xięcia *Talleyranda*, wezwany będzie P. *Rayneval*, na dyrektora Ministeryum spraw zagranicznych.

— *Dnia 5* —

Od kilku dni wyprawiono znaczne transporta amunicyi i dział do *Korsyki*. Teraźniejszy położenie *Włoch* wymaga ostrożności z naszej strony, chociaż nasze bezpieczeństwo oznaczają papiery, ciągle wysoko stojące.

Podług doniesień z *Wiednia* słabość pierwszego Ministra Xięcia *Metternich* wznieca obawę. (G.C.)

Rada miejska w *Lille* przeznaczyła na wydatki nadzwyczajne z powodu spodziewanego pobytu Króla, 12,000 franków, z których 4,000 fr. ma być w tymże czasie rozdano między ubogie familie. Miasto *Valenciennes* przeznaczyło na ten cel także 4,000 franków.

Przeszłej nocy w wielu częściach miasta rozrzucono rozmaite pisma życzliwe dla Xiężney *Berry*.

Prawie wszystkie wychodzące tu rojalistowskie Dzienniki, jako to: *Gazette de France*, *Quotidienne*, *Courrier de l'Europe* i *Revenant*, zostały wczoraj przez policyą zabrane, z powodu zawartego w nich doniesienia o odwiedzeniu Vice-Hrabiego *Chateaubriand* przez pewną liczbę młodzieży. Ten sam los spotkał Dziennik *Karolistowski la Mode* za artykuł pod napisem: *Pani, twój syn jest moim Królem*.

Margrabia *Douro*, syn Xięcia *Wellingtona*, przybył dnia onegdajszego do tutejszej stolicy.

Doktor *Bouvet*, autor pisma pod tytułem: *Rzeczpospolita i Monarchia*, został za wzniecanie nienawiści przeciwko rządowi skazany na trzymiesięczne więzienie i zapłacenie 300 franków kary.

Pan *Calomarde* spodziewany jest za kilka dni w *Paryżu*, znajduje się teraz w *Tuluzy*.

Dyplomatyczne czynności względem Belgijsko-Hollenderskich interessów spoczywają w tey chwili, co przypisują nadesłanym od Xięcia *Talleyranda* depeszom. Wczoraj wysłano do tego Xięcia sztafetę.

Donoszą z *Hawru*, że gdy Kapitan *Dehon* dnia 5 grudnia na okręcie *Galeasse-Sophie*, pod banderą Francuską opuszczał *Porto*, musiał przepływać pod ogniem bateryy *Don Miguela*, chociaż ostatni termin wyznaczony był na dzień 7 grudnia. Tenże okręt dnia 13 października pod zamkiem *Lamarre* wytrzymał ogień 15 strzałów działowych.

Możnaby powiedzieć, pisze *Gazette*, że upłynione 2 lata były latami namiętności, a rok 1833, rokiem rozsądku dla Francyi.

Marszałek *Clauzel* miał dnia onegdajszego konferencyą z Ministrem wojny, na której był przytomny Jenerał *Sémelé*.

Mowa Hrabiego *Appony*, miana w *Tuilleries* do Króla *Filipa*, z powodu nowego roku, jest przedmiotem rozmowy wszystkich towarzystw. Jestże ona rzetelnym tłumaczem sposobu myślenia Austriackiego gabinetu? I czy inne Mocarstwa Europy podzielają ten sposób myślenia? są to pytania, któremi się publiczność zajmuje. — Giełda, która sprawy polityczne w pierwszej instancji rozstrzyga, oświadczyła się *affirmative*; uważa ona słowa cięła dyplomatycznego za szczerę i pomyślną przyszłość zapowiadającą.

Znany Belgijski Jenerał *Van Halen*, rodem Hiszpan, brat przyrodni *Quirogi*, przejeżdżał tędy do *Madrytu*, w skutku udzieloney przez rząd Hiszpański amnestyi.

Kilku Jenerałów, Parów i Deputowanych, zebrali się w celu zbierania składek, za które mają Marszałkowi *Gérard* kupić złotą honorową szpadę z napisem: *Francuzi Marszałkowi dowódcy armii północnej za wzięcie cytaelli Antwerpskiej*. Na drugiej stronie: *Sława i ludzkość*. Po kupieniu szpady, reszta pozostałych pieniędzy ma być podzieloną między familie poległych pod cytaellą Francuzów.

Wszystkie dzienniki opozycyjne, nie wycinając nawet *Temps* i *Constitutionnel*, oświadczyły się przeciw zamiarom *Journal de Débats*, aby Xiężna *Berry* uważana była jako jeniec wojenny, żądając, iżby była stawiona przed sąd.

Dwóch Angielskich Kommissarzy Doktor *Bowring* i Pan *Villiers* przybyli tu z Londynu dla urządzenia codziennej sztafety z Paryża do Londynu. (G.W.)

— Dnia 6 —

W armii północnej mianowano dziesięciu Jenerałów i rozdano pięćset krzyżów legii honorowej. (G.C.)

Król, podług wydanego zawiadomienia, wyjechał wczoraj przed południem, w towarzystwie Xiążąt *Orleanu* i *Nemours* i Xięcia *Joinville* do *Valenciennes*. W świecie Królewskiej znajdują się Adjutanci: Jenerałowie, *Bernard*, *Athalin*, *Gourgaut* i *Heymetz*, i Półkownik *Houditot*.

Xiążę *Choiseul* udał się na granicę północną dla przyjęcia Króla i Królowej Belgów.

Z każdym dniem nabiera więcej pewności wiadomość o bliskiej napaści Hollendrów na Belgię. Utrzymują nawet, że podróż Xięcia *Oranii* do Londynu miała na celu, skłonić Ministrów Angielskich, aby się sprzeciwili wkroczeniu armii Francuzkiej do Belgii, w chwili rozpoczęcia kroków nieprzyjacielskich przez Hollandyę. Bez wątpienia Xiążę *Talleyrand* potrafi udaremniać takowe zamiary Xięcia *Oranii*; lecz nie masz niepodobieństwa, że Ministerjum Francuskie, może się widzieć zniewolonem do zatrzymania swej armii i pozostawienia samym Belgiykom wyparcia nieprzyjacielskiej napaści.

Tulon d. 29 grudnia.

Odebrano tu rozkaz zebrania 500 maytków, jak mówią, dla wzmocnienia stacyi Lewanckiej. (G.W.)

ANGLIA.

Londyn dnia 4 stycznia.

Jeden z dzienników Angielskich podaje następujący statystyczny obraz dotychczasowych parlamentowych wyborów: 256 członków, którzy są krewnymi Parów lub od nich zawisłemi; 217 członków, którzy posiadają urzędy, lub pobierają pensye; 89 członków mających rangi oficerskie w armii; 24 członków, którzy są oficerami w służbie morskiej; 54 prawników; 62 członków przy zarządzie Indyy Wschodnich; 35 przy zarządzie Indyy Zachodnich; 356 członków posiadaczy gruntowych, i 51 członków niezawisłych niemających oznaczonych interessów.

Wszyscy ministrowie gabinetowi, którzy nie należą do izby wyższej, zostali przez hrabstwa obrani, również jak wszyscy wyżsi urzędnicy nie-

należący do gabinetu. Nowy członek z Londynu, Pan *Grote*, naczynniejszy reformista, zaraz po otwarciu parlamentu ma wprowadzić wniosek dotyczący się tajnego głosowania, w czym ministrowie mają być w zdaniach podzieleni.

Pan *Thompson*, wice-Prezes bióra handlowego miał oświadczyć, iż prawa zbożowe doznają niezawodnie w następnych posiedzeniach zmiany.

W Irlandyi prawie wszystkie wybory są już ukończone; wybrano 96 członków; między temi liczą 46 reformistów, 33 *Repealer* (zrywających unią) i 25 torysów (*Conservativen*); 9 przeto pozostaje do obrania. Co do Pana *O'Connella*, ten wystąpi w parlamencie w towarzystwie licznej familii: 5 synów, 2 synowców, 1go szwagra i 2 dalszych krewnych.

Powszechnie zapewnijają, że nowy przez dziennik *Albion* najpierw udzielony projekt do układów, rzeczywiście przesłany jest Królowi Hollenderskiemu; gdy jednak takowy mniey pomyślny jest dla Hollandyi, niż wszystkie poprzednie, które były odrzucone, nie spodziewają się przeto żadnej przychylniej odpowiedzi.

Pan *O'Connel* zmienił nazwisko założonego przez siebie związku *Repeal Association* w celu zerwania unii, i takowy nazwał: *Ochotnicy Irlandzcy*.

Wybory w całym kraju ukończone zostały. W *Belfast* zaszły krwawe niespokojności przy wyborach. Pospólstwo napadło w drodze na lorda *Arthur* i Pana *Emerson* z taką niesfornością, iż musiano użyć siły zbrojnej, która, ubiwszy kilku, przywróciła spokojność.

Od kilku dni przyprowadzono znowu bogate kupieckie okręty hollenderskie do portów Angielskich. Jest to dowód, że Anglia nie ma wcale zamiaru odstąpienia od użycia środków zmuszających. Przybył także z *Brestu* wojenny okręt Francuzki o 18 działach, a inne wkrótce są spodziewane. (G.W.)

TURCYA.

Konstantynopol dnia 15 grudnia.

Znikają widoki do polepszenia naszego politycznego położenia. Nowe układy z *Mehemedem* Alim zerwano, ponieważ obie strony za wiele żądały. *Ibrahim Pasza*, zebrawszy znaczne siły, wziął *Konia* lotem błyskawicy, a wkrótce odwiedzi podobno naszą stolicę, jeżeli nadzwyczajne nie wydarzą się wypadki. Główna bitwa musi rozstrzygnąć ostateczny los wojny i warunki pokoju; nie można inaczej myśleć o żadnym pojednaniu. Aby ta oczekiwana decydująca bitwa wypaść miała na korzyść Porty, bardzo o tém powatpujemy, ponieważ równie regularne wojska *Sułtana* z nieregularnymi, jako też obadwaj ich dowódcy, w niustannej z sobą niezgodzie żyją; każde więc stronnictwo pragnie upadku drugiego; jest to okoliczność, która Egipcjanom kilka już razy pomogła do zwycięstwa, i teraz naywięcej ułatwić może. (G.C.)

O g ł o s z e n i e.

3 Od Wileńskiego Gabernalnego Rządu, na oddanie w Mieście Wilnie artykułów pieniężnych poborów bramnym i brukowym nazwanego w arendowną dzierżawę od 1go lutego terażniejszego 1833go roku z góry na trzy lata, będzie się odbywał w Wileńskiej Skarbowey Izbie 20 terażniejszego stycznia targ i 20go tegoż msca przetarg; zaczęć życzący w onych uczestniczyć zechcą na pomienione terminy przybywać do Izby Skarbowey z prawnymi ewikcyami. — Stycznia 2 dnia 1833 roku.

Assessor Józef Szulc.

Sekretarz Kowalenok.

Powytczyk Mickiewicz.

(25)

Obserwacje meteorologiczne.	Czas Obserwacji.	Wysokość Barom.	Wys. Ther. Réau.	W i a t r.	Stan powietrza.
	d. 11 o 2 wieczor.	28 cal. 1,5 lin.	— 4½ stopni.	Zachodni.	Pochmurno.
	d. 12 o godz. 7½ rano.	27 — 11,7 —	— 2½ — —	Zachodni.	Pochmurno.
	d. 13 — — —	28 — 1,3 —	— 4 — —	Zachodni.	Pogoda.

DODATEK